

- создание системы платы за пользование природными ресурсами и дополнительно за ресурсы, которые извлекаются;
- экономические санкции (платежи и штрафы за загрязнение природной среды);
- экономическое стимулирование снижения загрязнения, льготные кредиты для реализации экологических работ и внедрение экологически чистых технологий;
- льготное налогообложение предприятий, внедряющих безотходные технологии и получающих чистую продукцию;
- право на продажу экологически чистой продукции по завышенным ценам;
- реструктуризация экономики со значительным уменьшением части энерго- и материалоемких производств;
- создание государственной системы мониторинга окружающей природной среды;
- проведение комплексной экспертизы проектных решений с помощью эколого-экономических критериев.

Использованная литература:

1. [Электронный ресурс] Природоохранные затраты и их сущность // Режим доступа к материалу: <http://b-energy.ru/biblioteka/ekologiya-konspekt-lekcii/396-prirodoohrannye-zatraty.html>.
2. [Электронный ресурс] Е.В. Рюмина. Ущерб от экологических нарушений // Режим доступа к материалу: <http://www.ipr-ras.ru/articles/ryumina07-8.pdf>.
3. [Электронный ресурс] Маркосова Е.А. Совершенствование системы показателей, характеризующих эффективность природоохранных мероприятий, осуществляемых в рамках инвестиционного проекта // Режим доступа к материалу: <http://finlit.online/osnovyi-ekonomiki/sovershenstvovanie-sistemyi-pokazateley.html>.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СОЦІУМУ В ЕКОЛОГІЧНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ
Братішко Ю.С., к.ф.н., доцент кафедри управління та економіки підприємства
Національного фармацевтичного університету
Мороз О., студентка 6 курсу спеціальності «Економіка підприємства»
Національного фармацевтичного університету

Сьогодні людство все більше приділяє увагу питанню екології. Ця тема розглядається вченими, науковцями та підприємцями. Все частіше проявляється пропаганда турботливого відношення до природи у ЗМІ, в газетах і навіть просто на вулицях.

Фармацевтична галузь – галузь, я має певний вплив на навколишнє середовище, частіше негативний, – викиди, небезпечні відходи, нераціональне використання ресурсів тощо.

Екологічний менеджмент – система управління навколишнім середовищем, також можна розуміти як екологічно безпечне управління виробництвом – досягнення оптимального співвідношення значень економічних та екологічних показників.

Будь-яке управління та його якість залежить від людей, їх здібностей, мотивів та широти поглядів. У випадку фармацевтичної галузі – кожен підприємець має чітко усвідомлювати свою відповідальність за екологічні наслідки, що виникають у результаті прийняття управлінських рішень будь-якого рівня. Тобто має місце поява соціальної відповідальності.

Соціальна відповідальність відображає певне співвідношення між особистістю, соціумом та підприємництвом. Соціальна відповідальність – це концепція, що заохочує компанії враховувати інтереси суспільства, беручи на себе відповідальність за вплив діяльності компанії на споживачів, стейкохолдерів, працівників, громади та навколишнє середовище в усіх аспектах своєї діяльності.

Коли мова йде про зв'язок соціальної відповідальності та екологічного менеджменту на думку приходить «Концепція сталого розвитку», що містить в собі економічну, соціальну та екологічну складові. Соціальна відповідальність бізнесу сприяє сталому розвитку. Багато

підприємців в останній час активно цікавляться даною Концепцією.

Взаємозв'язок складових Концепції є дуже важливим і складним, адже всі три елементи сталого розвитку повинні розглядатися збалансовано.

Також, якщо винести їх за межі Концепції і застосувати до поняття «відповідальність» їх взаємозв'язок є доволі цікавим. Наприклад, якщо розглядати якийсь природний катаклізм, а не екологічне становище в цілому. З соціальної точки зору можна визначити чи винна в ньому людина або ні. З екологічної – глобальні наслідки. З економічної – збитки, витрати на відновлення тощо.

Важливо відмітити, що система екологічного менеджменту регламентується міжнародними стандартами серії ISO 14000 – вона є основним їх предметом.

Поява ISO 14000 – серії міжнародних стандартів систем екологічного менеджменту на підприємствах і в компаніях – називають однією з найбільш значних міжнародних природоохоронних ініціатив. Типові положення цих стандартів полягають у тому, що в організації повинні бути введені і дотримуватися певні процедури, повинні бути підготовлені певні документи, повинен бути призначений відповідальний за певну область. Основний документ серії – ISO 14001 не містить ніяких «абсолютних» вимог до впливу організації на навколишнє середовище, за винятком того, що організація в спеціальному документі повинна оголосити про своє прагнення відповідати національним стандартам.

Документи, що входять в систему стандартів ISO 14000, можна умовно розділити на три основні групи:

- принципи створення і використання систем екологічного менеджменту (EMS);
- інструменти екологічного контролю та оцінки;
- стандарти, орієнтовані на продукцію.

Стандарти ISO 14000 є добровільними, вони не замінюють законодавчих вимог, а забезпечують систему визначення того, яким чином компанія впливає на навколишнє середовище і як виконуються вимоги законодавства.

Структура системи екологічного менеджменту відповідно до міжнародних стандартів ISO 14000 та ISO 14001 за сучасних умов має стати невід'ємною ланкою в управлінні виробництвом, спрямованим на поліпшення еколого-економічних показників підприємств.

Кожне підприємство має виконувати наступні завдання:

1. налагоджувати виробничі процеси з екологічно безпечної точки зору;
2. стимулювати екологічний взаємозв'язок всіх підрозділів підприємства;
3. прямувати до оптимального співвідношення екологічних та економічних показників;
4. створювати «зелений» імідж;
5. розробляти та підтримувати природоохоронні ініціативи;
6. попереджувати негативний антропогенний вплив в процесах виробництва, споживання та утилізації продукції;
7. ефективно планувати та організовувати екологічну діяльність відповідно до поставлених цілей і завдань;
8. періодично оновлювати продукцію відповідно до соціальної відповідальності перед споживачами.

Отже, екологічне становище залежить від кожної людини та соціуму взагалі. І важливим є усвідомлення кожного підприємства своєї відповідальності за вплив результатів власної діяльності та оточуюче середовище, що має значення як сьогодні, так і в майбутньому.

Використана література:

1. ISO 14001 environmental management systems
2. Закон України «Про Концепцію переходу України до сталого розвитку».